

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**ПЕДАГОГІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО
СЕРЕДОВИЩА В РОБОТІ З РІЗНИМИ
СОЦІАЛЬНИМИ СУБ'ЄКТАМИ**

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
22 ЛИСТОПАДА 2016 РОКУ**

Затверджено редакційно-видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
протокол № від р.

ХАРКІВ – 2016

школи до роботи в інклюзивному середовищі на засадах педагогічної деонтології в подальшому виступить основою успішного навчання дітей України з різними потребами та особливостями.

Список використаних джерел

1. Акімова О. М. Основні аспекти інклюзивної освіти у підготовці майбутніх учителів початкової школи / О. М. Акімова // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки : зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2015. – Вип. 40 (93). – С. 37–43.
2. Васильєва М. П. Теорія педагогічної деонтології / М. П. Васильєва – Х.: Нове слово, 2003. – 216 с.
3. Колупаєва А. А. Основи інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / А. А. Колупаєва. - К: А.С. К., 2012. - 308 с.

Башкір О.І.

кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ФОРМИ РОБОТИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ К.Д. УШИНСЬКОГО (50-60-ті роки XX ст.)

Процес педагогізації освітнього середовища України набув актуальності з часу розвитку вищих педагогічних навчальних закладів у 1933 році, коли на державному рівні розпочато масштабну підготовку вчителів для масової школи. У контексті реорганізаційних процесів педагогічної освіти робота кафедр педагогіки як провідних у педагогічних вишах була спрямована не лише на підготовку вчителя. Спектр напрямів діяльності кафедр педагогіки значно розширився у післявоєнний період, що сприяло виникненню нових форм роботи зі студентами, професорсько-викладацьким складом, учителями, громадськістю.

Значний інтерес в означуваному контексті викликає діяльність кафедри педагогіки Одеського державного педагогічного інституту імені К.Д. Ушинського, котра виконувала навчальну, виховну, наукову, організаційну, громадсько-просвітницьку функції. Власне, робота з громадськістю охоплювала взаємодію кафедри зі школами: у рамках шефської допомоги члени кафедри брали участь у педагогічних нарадах шкіл, міських педагогічних об'єднаннях, проводили виїзні засідання.

Активна співпраця кафедри педагогіки з фаховими кафедрами вишу сприяла створенню в 1961 р. Університету передового досвіду вчителів, до складу якого входили всі 14 факультетів педагогічного інституту, роботу котрих координувала кафедра педагогіки. Університет користувався великою популярністю серед учителів міста й області, створював умови для ефективної роботи з розповсюдження передового досвіду кращих шкіл. Також кафедра

педагогіки брала активну участь у роботі постійно діючих семінарів при обласному Інституті підвищення кваліфікації вчителів, керувала роботою прикріплених до кафедри вчителів із підготовки кандидатських екзаменів і написання кандидатських дисертацій.

У рамках роботи з громадськістю викладачі кафедри педагогіки регулярно читали в школах міста лекції для батьків, лише в 1951-1952 н.р. у педагогічному кабінеті проведено 5 консультацій із питань педагогічної пропаганди. Це сприяло в 1956-1957 н.р. проведенню при кафедрі педагогіки Одеського педагогічного інституту ім. К.Д. Ушинського лекторію для батьків, який згодом перетворився на Університет для батьків.

Регулярно Університет педагогічних знань для батьків почав працювати з 1959 року. За 15 років свого існування заклад випустив 1306 осіб і набув статусу Народного університету для батьків, неодноразово отримував республіканські премії та нагороди. Його випускники провадили велику громадську роботу з виховної роботи в школах, позашкільних, а також оздоровчих дитячих закладах.

Інтерес викликає структура університету, котрий складався з двох факультетів:

I. Факультет громадських інструкторів-вихователів охоплював батьківський актив шкіл, дитячих відділів парків культури й відпочинку, дитячих кімнат міліції, оздоровчих дитячих майданчиків і піонерських таборів.

Навчальний план факультету був розрахований на 2 роки навчання. Усього на лекції та практичні заняття відведено 48 годин, на самостійну роботу – 12 годин на рік. Заняття проводилися 1 раз на місяць по 4 академічні години.

Навчальна робота на факультеті провадилася за такими дисциплінами:

- 1) сімейна педагогіка – 28 год. (лекцій – 16год, практичних – 8год, самостійна робота – 4год);
- 2) анатоμο-фізіологічні особливості дітей і підлітків та гігієна – 20год. (лекцій – 14год, практичних – 4год, самостійна робота – 2год.);
- 3) дитяча психологія – 8год.;
- 4) сімейне право – 4 год.

На весь курс відводилося 120 годин на два роки. Випуск слухачів проводився один раз на два роки;

II. Загальнопедагогічний факультет, де заняття проводилися у філіалах або на підприємствах. Станом на 1971-1972 н.р. в університеті нараховувалося 3 філіали, навчання тривало 1 рік, заняття проводилися протягом трьох місяців навчального року по 4 год. (два рази в місяць) і протягом 6 місяців по 2 год. (один раз в місяць). Усього навчальний план нараховував 36 годин. З них відведено на вивчення: а) сімейної педагогіки – 24 год., б) профілактики захворювань дітей і гігієни – 8 год., в) сімейного права – 4 год.

Викладацький персонал університету укомплектовано професорсько-викладацьким складом Одеського педагогічного інституту, зокрема кафедри педагогіки. До читання лекцій також залучали вчителів шкіл і позашкільних закладів, лікарів, юристів. У роботі університету в обов'язки кафедри педагогіки входило також обговорення і затвердження тематики лекцій,

періодичне заслуховування звітів про роботу університету. Крім того, на кафедрі педагогіки можна було отримати додаткову інформацію стосовно виховання дітей у сім'ї в позанавчальний час роботи університету.

Тематика лекцій цілком відповідала завданням університету, наприклад: «Завдання сімейної педагогіки», «Моральне виховання дітей», «Фізичне виховання дітей», «Трудове виховання в сім'ї», «Патріотичне виховання дітей у сім'ї», «Значення авторитету батьків і виховання дітей», «Питання статевого виховання дітей у сім'ї», «Єдність вимог школи і сім'ї у виховання дітей», «Виховання гуманізму в дітей у сім'ї», «Особливості розвитку і типи вищої нервової діяльності у дітей». «Загартовування організму силами природи», «Профілактика близорукості», «Профорієнтація школярів», «Здібності і їх розвиток», «Обмін досвідом виховної роботи в сім'ї» тощо.

Отже, протягом 1950-1960-х років кафедра педагогіки ОДПІ імені К.Д. Ушинського здійснювала активу роботу стосовно впровадження освітніх надбань педагогічної науки суспільному загалові. У рамках шефської роботи члени кафедри здійснювали виїзні засідання, розробляли та читали лекції, виступали з доповідями перед учителями, випускниками вишів, батьками, робітниками підприємств, розробляли навчальні плани та брали безпосередню участь у роботі Університету передового досвіду вчителів і Народного університету для батьків.

Досвід роботи з громадськістю кафедри педагогіки Одеського педагогічного інституту може бути використаним кафедрами педагогіки педагогічних ВНЗ, під час розробки тематики та форм організації курсів підвищення кваліфікації вчителів, роботи з батьками з метою підвищення рівня культури спілкування та поведінки різних верств населення.

Беляєва К.Ю.

пошукувач кафедри теорії і методики професійної освіти,
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,

ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ОБДАРОВАНИХ ШКОЛЯРІВ ЯК УМОВА ПЕДАГОГІЗАЦІЇ ЇХНЬОГО СОЦІАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Динаміка сучасного суспільного розвитку зумовлює активізацію наукових досліджень у гуманітарній сфері, зокрема в соціальній педагогіці з метою підготовки фахівця до роботи у загальноосвітніх навчальних закладах. Аналіз педагогічної теорії й практики дає змогу розглядати середовище школи як соціально-виховне середовище, сутність якого розуміють як сукупність умов життєдіяльності особистості, що здійснюють цілеспрямований вплив на її свідомість і поведінку з метою формування певних якостей, переконань, духовно-ціннісних орієнтацій і потреб [5, с. 260].

Виходячи із вищезазначеного необхідною умовою для організації оптимального середовища навчального закладу є його педагогізація. За останні роки педагогізація середовища стала невід'ємною складовою процесу інтеграції